

Pregled Odredbe o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19 (Uradni list št. 164/20)

Ministrstvo za zdravje RS je sprejelo Odredbo o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja nalezljive bolezni COVID-19 ([Uradni list RS](#), št. 164/20; v nadaljevanju: Odredba), ki je začela veljati 14. 11. 2020.

V skladu z določbami Odredbe je z njeno uveljavitvijo prenehala veljati (stara) Odredba o začasnih ukrepih na področju organizacije zdravstvene dejavnosti zaradi obvladovanja epidemije COVID-19 in zagotavljanja neodložljive zdravstvene obravnave pacientov (Uradni list RS, št. 154/20), ki je urejala isto materijo in o kateri smo pisali tudi na spletni strani Zdravniške zbornice Slovenije ([povezava na objavo](#)).

Z Odredbo se določajočasni ukrepi na področju organizacije zdravstvene dejavnosti z namenom zagotovitve zadostnih zmogljivosti za zagotavljanje neodložljive zdravstvene obravnave pacientov, vključno s pacienti, obolelimi za nalezljivo boleznijo COVID-19. Zagotavljanje neodložljive zdravstvene obravnave pomeni izvajanje zdravstvenih storitev, katerih opustitev bi lahko imela negativne posledice za zdravje pacienta. Odredba v primerjavi s preteklimi ureditvami podrobneje ureja tudi položaj pri izvajalcu zaposlenih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev in predvideva določene omejitve njihovih pravic.

Veljavnost Odredbe

Ukrepi iz Odredbe veljajo za izvajalce na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti, ki opravljajo zdravstveno dejavnost v mreži izvajalcev javne zdravstvene službe (v nadaljevanju: izvajalci), vključno s socialno varstvenimi zavodi. Odredba ne vsebuje posebnih določb ali omejitev za izvajalce izven mreže izvajalcev javne zdravstvene službe, zato lahko zasebni izvajalci brez koncesije nespremenjeno izvajajo svoje storitve, prav tako pa nimajo nobenih dodatnih obveznosti na podlagi Odredbe.

Nadalje je izrecno navedeno, da ukrepi iz Odredbe veljajo tudi za zdravstvene delavce in zdravstvene sodelavce (v nadaljevanju: zdravstveni delavci), zaposlene pri izvajalcih javne zdravstvene službe.

V izogib dvomu Odredba tudi določa, da se njene določbe, ki se nanašajo na koncesionarje, nanašajo tudi na zdravstvene delavce, ki so zaposleni pri koncesionarju.

Način zagotavljanja zdravstvenih storitev

Odredba določa prekinitev izvajanja vseh **preventivnih zdravstvenih storitev**, vključno z zdravstvenimi storitvami v centrih za krepitev zdravja, zdravstvenovzgojnih centrih in prekinitev preventivnih storitev v ambulantah družinske medicine (referenčne ambulante).

Odredba pa nadalje določa, da se lahko izvajajo določene preventivne zdravstvene storitve, ki ostajajo enake glede na preteklo odredbo:

1. presejalni programi za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka,
2. preventivna obravnava nosečnic, porodnic in novorojencev,
3. preventivni pregledi otrok do dopolnjenega prvega leta starosti,

4. preventivne storitve na področju medicine dela, prometa in športa,

5. cepljenje in

6. druge preventivne zdravstvene storitve, katerih opustitev bi lahko imela neposredne negativne posledice za zdravje pacienta.

Izvajalcem bolnišnične zdravstvene dejavnosti Odredba nalaga dodatne obveznosti in sicer morajo za namen zagotavljanja zadostnih zmogljivosti:

- sproti prilagajati število specialističnih pregledov in
- prekiniti izvajanje (nenujnih) operativnih posegov.

Izjeme pri izvajanju operativnih posegov v okviru bolnišnične zdravstvene dejavnosti so:

- operativni posegi s stopnjo nujnosti nujno in zelo hitro,
- onkološke storitve ter
- obravnava nosečnic, porodnic in novorojencev.

Izvajalci zdravstvenih storitev

Odredba določa novo obveznost za delodajalce in sicer morajo zagotoviti, da se zdravstveni delavci **najmanj** enkrat tedensko testirajo na prisotnost virusa SARS-CoV-2. Testiranje se opravi pri izvajalcu, pri katerem zdravstveni delavec opravlja zdravstvene storitve, in v skladu z napotitvijo delodajalca. Dolžnost delodajalca je tudi, da upošteva delovni raspored zdravstvenih delavcev pri napotitvi na testiranje. Zdravstveni delavec lahko opravlja zdravstvene storitve pri izvajalcu šele po tem, ko predloži negativni izvid testa na prisotnost virusa SARS-CoV-2.

Obvezno testiranje se mora pričeti izvajati najkasneje 23. 11. 2020.

Primarna raven

Na primarni ravni izvajalci zdravstvene dejavnosti na svojem območju z organizacijskimi ukrepi sproti zagotavljajo zadostne zmogljivosti za pravočasno obravnavo pacientov, obolelih za COVID-19, vključno z vstopno točko za odvzem brisov za ugotavljanje okužbe z virusom SARS-CoV-2.

Navedena obveznost velja tudi za **koncesionarje**, ki se vključijo v delo zdravstvenega doma, **v okviru dejavnosti in na območju** katerega opravljajo koncesijsko dejavnost.

Bolnišnična zdravstvena dejavnost

Izvajalci, ki izvajajo bolnišnično zdravstveno dejavnost, so dolžni dnevno zagotavljati zadostno število prostih zmogljivosti, zlasti prostor, opremo, kader in material, za potrebe zdravljenja pacientov, obolelih za COVID-19. Ministrstvo je v besedilu nove Odredbe izvzelo izrecno dolžnost psihiatrične bolnišnične zdravstvene dejavnosti, da zagotovi zadostne zmogljivosti za potrebe nege pacientov, obolelih za COVID-19, ki so sprejeti v zdravstveno obravnavo pri njih.

Z namenom zagotavljanja zadostnih zmogljivosti in pravočasne obravnave pacientov, obolelih za COVID-19, Odredba določa obveznost **koncesionarjev**, da se vključujejo v delo izvajalcev bolnišnične zdravstvene dejavnosti, **v okviru dejavnosti in na območju** katerega koncesionar opravlja koncesijsko dejavnost, v skladu z zakonom, ki ureja zdravniško službo, in zakonom, ki ureja zdravstveno dejavnost.

Za koncesionarje in za zasebne izvajalce brez koncesije, ki bi se sami želeli vključiti v delo javnih zdravstvenih zavodov, je Oddelek za pravne zadeve pripravil osnutke pogodb, s katerimi lahko uredijo medsebojne pravice in obveznosti. Vzorci pogodb s pojasnili so dostopni na sledeči spletni strani:

<https://www.zdravniskazbornica.si/informacije-publikacije-in->

[analize/obvestila/2020/11/02/pripravljeni-novi-vzorci-pogodb-glede-vklju%C4%8Devanja-v-izvajanje-storitev-potrebnih-zaradi-covid-19.](#)

Zaposleni zdravstveni delavci

Odredba določa nove obveznosti oziroma omejitve za zdravstvene delavce.

Zdravstveni delavec ne sme pričeti z opravljanjem zdravstvene storitve pri izvajalcu zdravstvenih storitev, dokler ne predloži negativnega izvida testa na prisotnost virusa SARS-CoV-2.

Delodajalec ima pravico zdravstvene delavce, ki pri izvajalcih opravljajo:

- preventivne zdravstvene storitve, vključno z zdravstvenimi storitvami v centrih za krepitev zdravja in zdravstvenovzgojnih centrih
- preventivne storitve v ambulantah družinske medicine (referenčne ambulante),
- prilagojeno (torej manjše) število specialističnih pregledov ali
- operativne posege (razen razen operativnih posegov s stopnjo nujnosti nujno in zelo hitro, onkoloških storitev ter obravnave nosečnic, porodnic in novorojencev),

s **pisnim sklepom** začasno **razporediti v druge** javne zdravstvene zavode na sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti ter v socialno varstvene zavode, kjer poteka zdravstvena obravnava pacientov, obolelih za COVID-19.

Odredba uvaja tudi izjemo, da zdravstvenemu delavcu, ki:

- opravlja prilagojeno število specialističnih pregledov ali
- ima prekinitve izvajanja operativnih posegov,

in ni potrebe po njegovi razporeditvi v druge javne zdravstvene zavode s pisnim sklepom, sme delodajalec, zaradi zagotavljanja neodložljive zdravstvene obravnave pacientov, začasno in **brez njegovega soglasja** spremeniti vrsto ali kraj opravljanja dela v okviru **istega** izvajalca. Pojasnjujemo, da to ni pisni sklep o razporeditvi k drugemu izvajalcu zdravstvenih storitev.

Razporeditev s pisnim sklepom in pravice zdravstvenih delavcev

Pojasnjujemo, da se Odredba s sklicevanjem na pisni sklep o razporeditvi navezuje na 55. člen Zakona o začasni ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20; v nadaljnjem besedilu: ZZUOOP).

Le-ta določa, da lahko izvajalec zdravstvene dejavnosti, na podlagi pisnega sklepa, zaposlenega začasno razporedi k drugemu izvajalcu zdravstvene dejavnosti, v primeru povečanega obsega dela zaradi zagotavljanja ukrepov preprečevanja širjenja in omejevanja okužbe COVID-19.

55. člen ZZUOOP med drugim določa, da se zaposleni začasno razporedi na podlagi pisnega dogovora med delodajalcem in izvajalcem, h kateremu je zaposleni začasno razporejen. V pisnem dogovoru o začasni razporeditvi, ki se sklene med delodajalcem in izvajalcem, se ta dogovorita tudi o morebitnem povračilu stroškov. Zaposleni v času začasne razporeditve k drugemu izvajalcu prejema plačo in povračilo stroškov in druge prejemke iz delovnega razmerja pri delodajalcu, pri katerem ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Poleg plače je zaposleni upravičen do **dodatka v višini 20 odstotkov** urne postavke osnovne plače zaposlenega. Sredstva za financiranje potnih stroškov in omenjenega dodatka se delodajalcu povrnejo iz proračuna Republike Slovenije, na podlagi zahtevka, ki se ga vloži na Ministrstvo za zdravje RS.

Posebni delovni pogoji in omejitve

Odredba nadalje uvaja posebne delovne pogoje in omejitve za zdravstvene delavce, ki so:

- prepoved koriščenja letnega dopusta,
- prepoved koriščenja presežka ur,
- prepoved stavke in
- prepoved udeležbe na usposabljanjih in izobraževanjih v državah ali administrativnih enotah držav, ki so v skladu z odlokom, ki določa ukrepe za preprečitev širjenja COVID-19 na mejnih prehodih na zunanji meji in na kontrolnih točkah na notranjih mejah Republike Slovenije, uvrščene na rdeči ali oranžni seznam ([trenutno veljavni odlok](#)).

Na podlagi izrecne odobritve direktorja oziroma poslovodne osebe pri izvajalcu zdravstvenih storitev, se lahko **izjemoma odobri letni dopust** zdravstvenemu delavcu, ki zagotavlja neprekinjeno zdravstveno varstvo za paciente, obolele za COVID-19.

Dolžnost obveščanja

Paciente

Paciente, katerim zaradi začasnih ukrepov iz Odredbe ne bodo izvedene preventivne in druge zdravstvenih storitev navedene v podnaslovu »*Način zagotavljanja zdravstvenih storitev*« tega povzetka, morajo izvajalci zdravstvenih storitev o tem obvestiti in jih prenaročiti na prvi prosti (dodatni) termin. O novem terminu zdravstvene storitve mora izvajalec pacienta obvestiti v treh dneh od uvrstitve na čakalni seznam (tj. od prenaročitve).

Ministrstvo za zdravje

Odredba nalaga obveznost delodajalcem, da dnevno spremljajo število zdravstvenih delavcev:

- ki jih razporedijo s pisnim sklepom k drugemu izvajalcu zdravstvene dejavnosti na sekundarno ali terciarno raven (razporejeni zdravstveni delavec) in
- zdravstvenih delavcev katerim spremenijo vrsto ali kraj opravljanja dela znotraj istega delodajalca.

Delodajalec mora o navedenem tedensko poročati ministru, pristojnem za zdravje, in sicer s podatki o **obdobju in izvajalcu**, kamor so bili delavci začasno razporejeni, oziroma s podatki o **obdobju, vrsti in kraju** opravljanja dela znotraj istega delodajalca.

NIJZ

Delodajalci so dolžni dnevno poročati Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje o številu in vrsti opravljenih testov ter številu pozitivnih testov, ki so izvedeni v okviru dolžnosti delodajalca, da zagotovi najmanj enkrat tedensko testiranje zdravstvenih delavcev na prisotnost virusa SARS-CoV-2. Obvezno testiranje in s tem povezano poročanje se začne izvajati najpozneje 23. novembra 2020.

Veljavnost ukrepov

Strokovno utemeljenost ukrepov iz te odredbe minister, pristojen za zdravje, ugotavlja vsakih 14 dni in ob upoštevanju strokovnih razlogov odloči, da se ti ukrepi še naprej uporabljajo, ali pa ukrepe spremeni oziroma odpravi ter o tem obvesti Vlado Republike Slovenije in Državni zbor Republike Slovenije.

Oddelek za pravne zadeve, 16. 11. 2020